

FUSNOTA

Ekologija za množice

V Kidričevem je baje 93 odstotkov prebivalcev proti izgradnji sežigalnice. Upam, da so prišli na referendum zgolj tisti, ki so nasprotniki ideje hitre obdelave odpadkov, in da so tisti, ki jim je za to vseeno ali ki se morda celo strinjajo s postavitvijo sežigalnice, ostali doma (na referendumu je bil namreč le vsak drugi občan). Da torej v Kidričevem živijo tudi ljudje, ki pogledajo še malce čez svoj prag in razmišljajo malo dlje, kot jim nese pogled.

Problem sežigalnic in podobnih tehnoloških naprednih (okolju prijaznih) naprav je, da so splošno koristne, a morajo biti na določenem mestu. Da so splošnokoristne, se verjetno ne bodo vsi strinjali, a dejstvo je, da plini (in ostali stranski proizvodi) dolgoročno bistveno manj škodujejo okolju in ljudem kot deponije odpadkov, ki sicer nevidno, a na dolgi rok zelo učinkovito uničujejo Zemljo. Da morajo biti na določenem mestu, je neizpodbitno, seveda jih nihče noče pred svojim pragom. Zakaj bi imel doma breme, od katerega imam enako korist kot vsi ostali (ki tega bremena ne nosijo)? Ker nisem egoist? Ker nisem ozkosrčen in nevoščljiv? Ker vem, da je to breme splošno dobro? Ker sežigalnice ne "smrdijo in ružijo"? Točno zato.

Upam, da je problem tako izrazito negativnega rezultata referenduma v Kidričevem to, da ljudje niso dovolj ozaveščeni o ekologiji in tehnologiji (in da Kidričani in vsi ostali, ki se počutijo izkoriščeni s postavitvijo sežigalnic ipd. v njihovi neposredni bližini, niso nevoščljivi egoisti). Seveda nekateri še vedno zagovarjajo naravno kroženje snovi in s tem tudi odpadkov, a dejstvo je, da je človek naravo že zdavnaj preobremenil in da ji mora pomagati, če hočeta preživeti tako on kot ona. In ker je razvoj tehnike eden od ključnih pokazateljev človekove dominacije v našem svetu, je tehnika, v kateri je človek sicer sam svoj (a očitno uspešen) mojster, tista, ki pozna odgovore na vprašanja, ki jih sama postavlja. Če tehnika proizvaja za naravni tok neprebavljive odpadke, potem jih lahko verjetno sama najbolje počisti. Jasno je, da ni stoočstno učinkovita, a vseeno bistveno bolj, kot če prepusti smetišnico naravi sami.

Upam, da ni problem sežigalnice ta, da "smrdi in ruži". Ne vem sicer, kakšno so hoteli postaviti v Kidričevem, a sežigalnice so vedno bolj podobne mercedesom in vedno manj fičkom (če so sploh bile kdaj takšne). Primerjava ni zgolj ukrasni pridevek, pač pa je "obremenitev narave" ene sežigalnice (vsaj tiste, ki so jo hoteli postaviti v Slovenj Gradcu) mogoče primerjati z avtomobili. Odvisno od posameznega plina je enodnevno sežiganje odpadkov tako enakovredno eni vožnji z avtom v službo ali celodnevno potovanju z avtobusom. Zamislimo se torej!

Kdo je ob referendumu v Kidričevem potegnil kratko? Kidričani ne, "oni so rešeni". Narava verjetno. Človek, ki je manj večer od narave, še bolj verjetno (še posebej tisti, ki jim ekologija pomeni del vsebine življenja - in ki prednosti tega ne znajo posredovati drugim).

Marko Ivanišin

O civilni družbi v Mariboru

Dvakrat o radiu Marš

Peter Simonič v odgovoru na naš apel po ohranitvi Marša, ki ga pušča osuplega in spravlja v dvome o njegovi potrebnosti, načinja neko novo in širšo temo, ki bi ji lahko rekli status civilne družbe v Mariboru. Ker se nato eksplicitno pridružuje našim prizadevanjem in jih podpre, ni povsem jasno, ali je osupel tudi nad samim sabo. Zaželel si je polemike o civilni družbi in nas celo povabil na izbrane strani v Večeru, zato mu na te strani tudi pošiljamo odgovor v upanju, da bodo uredniki upoštevali njegove želje.

Kot kaže, ima o civilnodružbenih gibanjih v Mariboru kar optimistično mnenje, moti ga le njihova nepovezanost in odsotnost recipročnega izrekovanja zahvale in priznanja med njihovimi akterji. V tej luči moti tudi naše izjave, ki se mu zdijo preveč pesimistično ozke, v podtonu pa je čutili še, da smo Zofijini ljubimci preveč slepi za dogodke okoli sebe. Zato nam očita posploševanje in poznavanje le ozkega segmenta družbene realnosti, ki nas po njegovem sili v neupravičeno trditev, da je medijski prostor v Mariboru, ko govorimo o družboslovju in humanistiki, neizmerno ozek.

Da ni tako, podkrepi z dvema konkretnima primeroma. Prvega razumemo, drugega ne. Pravi namreč, da je njegova oddaja Drugi kraji, drugi časi na Radiu Maribor vzbudila dovolj zanimanja za prezentiranje družboslovnih in humanističnih vsebin, kar na nenavaden način argumentira z dejstvom, da se doslej še ni nihče pritoževal, ne uredniki in ne poslušalci. Drugi konkretni primer govori o Večerovi rubriki Ex cathedra, ki ni uspela zaživeti zaradi po njegovih besedah nesocializiranih univerzitetnih delavcev oziroma omejenosti univerzitetnega vodstva. Če Peter Simonič v prvem primeru opozarja na svoj lasten družboslovní trud, ki je gotovo hvalevreden, očitno drugi primer navaja v ilustracijo rigidnosti uni-

verzitetnikov, s čimer verjetno želi reči, da je določen krog ljudi sam kriv, da stvari niso boljše. In s tem se seveda strinjamo, četudi ne razumemo, na kakšen način ta ugotovitev dokazuje izhodiščno trditev. Zofijini ljubimci bi si razen tega želeli nekoliko širših dokazov o tem, da sta humanistika in družboslovje v mariborskih medijih dovolj dobro zastopana in da je zanjo še dovolj neizkoriščenega prostora, ob vsem spoštovanju oddaje, ki jo pripravljajo.

In kakšna je rešitev, kot si jo zamišlja Peter Simonič? Poskusimo z njegovimi besedami opisati situacijo: sam meni, da mediji, tako državni kot civilnodružbeni, težijo k natanko identičnemu cilju - širokemu krogu poslušalcev. Oboji menijo, da so njihove vsebine občeveljavne in da je razlika le v načinu predstavitve, saj naj bi se etika prezentacije prilagajala etiki poslušalstva. Ni nam povsem jasno, kakšno mesto igra tu etika, toda izrečena poanta je jasna: če bi se mi, Zofijini ljubimci, bolj prilagodili poslušalstvu, pravi avtor, bi svoje zaključke lahko objavili tudi kje drugje in se ne bi rabili oklepali Marša ter biti eksistenčno plat zvona ob njegovem razpadu. Po njegovem je torej problem v neflexibilnosti civilnodružbenih iniciativ.

Ta teza se nam zdi na moč nenavadna, tudi če odmislimo dejstvo, da marševci zagotovo nimajo ambicij po enako širokem krogu poslušalcev kot kakšen državni ali komercialni radio in da se zagotovo ne sklicujejo na občeveljavnost svojih programskih vsebin. Predpostavlja namreč, da je družba enotna, interesno nerazdeljena, predvsem pa dezavuirala pojem civilne družbe. Po njegovem bi se torej lahko na študentskem radiu Marš odvijala tudi Radijska de-

lavnica znancev, ki sicer združuje upokojenske interese na Radiu Maribor, pa bi se lahko odvijala kakšna heavymetalska oddaja, ki se odvijala na Maršu, če bi se le etika prezentacije prilagodila etiki poslušalstva. Če je Peter Simonič trdno prepričan o svojih principih, mu predlagamo, da urednike obeh radijev povabi k tovrstni izmenjavi. Nam se zdi, da je povsem spregledal dejstvo, da je tu vsebina tista, ki išče svoje poslušalstvo (in obratno), to pa je po svojem interesu in družbeni vlogi, v kateri se prepoznava, pač bolj naklonjeno tej ali drugi vsebini na tem ali onem radiu ali oddaji. Iz tega razloga imajo radijski sprejemniki različne gumbe na svojem ohišju.

Ker ima avtor tako ohlapen pojem civilne družbe, ko mu ta postane istoveten že kar s pojmom družbe kot takšne, tudi ne preseneča več njegova trditev, da bi Marš rešile tehnike prezentacije. To pomeni: družba je ena in ista, nerazdeljena, zato se je treba nekoliko drugače naslavljanje nanjo. Verjetno želi povedati, da bi radio Marš lahko z drugo tehniko naslavljanja postal, denimo, nekakšen Radio Maribor in se s tem izognil vsem finančnim in pravnim težavam, hkrati pa bil civilnodružbeni medij. To nas spominja na nemogoče izbiro, ki se v angleščini glasi: to eat a cake and to have it. Oziroma še več: kot zapiše, bi se po njegovem projektu civilne družbe morali izvajati na vseh ravneh, od šolske proslave, Zlate lisice in zveze upokojencev do nevladnih organizacij! Ker Zofijini ljubimci ne bi želeli tvegati razlage za nas skrajno enigmatičnega koncepta civilne družbe, ki ga Peter Simonič predlaga, bi si želeli, da nam v pomoč pred nadaljnjo diskusijo, h kateri vabi, postreže s kakšno dodatno razlago. Zaenkrat trdimo namreč, da je ta pojem uporabljen v nam neznan rabi, in verjamemo, da se bomo po definiranju osnovnih pojmov lažje sporazumevali.

Boris Vežjak

HRABRO, OJSTRO, DOSTOJANSTVENO

O poteh argumentacije in prezentacije

V odgovoru na pisanja cenjenega Petra Simoniča začnimo takole: ali smo v našem apelu po ohranitvi Marša povzdigovali lastna prepričanja, kot se nam mimogrede očita? Bi jih, če bi trdili, da je radio Marš edini civilnodružbeni medij v mestu Maribor. Ampak tega nismo trdili. Rekli smo, da je skorajda edini. In tako iskreno verjamemo.

Od Petra Simoniča smo tako zgolj izvedeli, kateri drugi konkretni mediji, ki namenjajo del svojega prostora (časopisi) ali časa (radii) humanističnim vsebinam, še obstajajo v Mariboru, se pravi, avtor je le konkretiziral tisto, kar smo sami povedali z besedico skoraj (želeli bi, da bi bil še bolj konkreten). Tako nam ne preostane drugega, kakor da se opravičimo njemu in vsem drugim, ki se trudijo s humanistiko v tem mestu, z opozorilom, da smo tokrat zares le branili Marš pred ukinitvijo in da se nismo spuščali v širšo problematiko stanja humanistike na tem kosu našega planeta.

Glede na to, da avtor predlaga vsem, "ki jih skrbi mariborska civilnodružbena perspektiva, naj stopijo iz slonokoščeni stolpov in naj hkrati z urjenjem v argumentaciji trenirajo tudi tehnike prezentacije", moramo poudariti še naslednje: prezentacija mora operirati predvsem z dobrimi argumenti, ne pa, da se prilagaja tej ali oni družbeni skupini, še posebej pa ne točno določeni družbeni skupini, ki je po možnosti nosilka kapitala. V tej luči trdimo, da Petrov odgovor na naša prizadevanja za ohranitev Marša enostavno ni relevanten. Zakaj ne? Razlog je predvsem ta, ker spregleda, da nikomur ne oporekamo zaslug za ohranjanje humanistike v tem mestu. V našem apelu samo opozarjamo na številne neuspehe teh prizadevanj in izražamo bojazen, da se nam obeta nov. To pomeni, da nam je Peter podtaknil niz sklepov, na katere nismo niti pomislili. Posledica takšnega postopanja je seveda ta, da v razširivi okviru razmišljanja ne odgovarja nam, temveč samemu sebi. Njegovi razlogi tako ne podpirajo teze, ki je predmet spora, temveč nekaj, kar nam je pripisal. Tisti, ki skrbimo za urjenje v argumentaciji, pravimo takšnemu postopanju strašilo, kjer argument določene strani zavrnemo ali omečamo tako, da nasprotniku pripišemo neki drug argument, tega pa nato zavrnemo. V ustreznih 'slonokoščeni' literaturi najdemo za takšno početje veliko zgledov.

Npr.: "Mislim, da ne bi smeli ubijati živali samo za lastno zabavo, saj živali tako kot ljudje občutijo bolečino. Lovec: - to ne drži. Ti trdiš, da so živali takšne kot ljudje, ampak jasno je, da niso, saj nimajo ne jezika, ne razuma in ne duševnega življenja."

V odgovoru na prvi argument je lovec odgovoril tako, da je spreminil tezo argumenta iz "živali občutijo bolečino" v "živali so takšne kot ljudje". Podobno ravna tudi Peter Simonič. Našo trditev, "da bi morebitna ukinitve Marša pomenila zausnico vsem civilnodružbenim interesnim skupinam, ki so na njem vselej naletela na (največkrat) edina odprta vrata", in vprašanje, "kateri časopisi v tem mestu še objavljajo humanistične in družboslovne vsebine?", razume tako, kakor da pravimo, da ima v tem mestu le Marš odprta vrata za humanistiko. Jasno je, da tega ne trdimo. Navsezadnje posamezni člani Zofijinih ljubimcev objavljamo tudi v mariborskem Večeru in mariborskih Dialogih.

Toda vzemimo, da sta ostrina našega apela Marš naj bo! in naša velika zavzetost za ohranitev tega medija tisti, ki sta povzročili nesporazum. Če smo odkriti, to ni nemogoče, in zato, da ne bo nepotrebna in neplodna nesporazuma, prevzemamo del odgovornosti za nastalo strašilo. Vseeno pa to ne pomeni, da se strinjamo s Simoničevim pojmovanjem civilne družbe.

Andrej Adam

PHOTO

Tango.

Bogo Cerin

IN CONCERTO

Za vedno na turneji

Punk prvega vala ali UK Subs v Ljubljani

Svoječas bi se ob nastopu britanske skupine UK Subs, kakršnega smo bili deležni minuli četrtek, 18. januarja, v ljubljanskem Orto klubu, tudi v imenu punka zmrdovali, češ, kaj neki hočejo ti dolgočasni stari prdci. Tako držo smo zastopali že neposredno po prvem udaru punka v drugi polovici sedemdesetih, ko so bile naše oči in ušesa usmerjene v prihodnost, v pričakovanju naslednjega "hrabrega novega zvoka". Sedaj, na prelomu stoletja, tisočletja, kaže, da stvari stojijo drugače. Že kar nekaj let se dogajanje v polju popularne glasbe in rock and rolla ter nanj vezanih oblik življenja in odraščanja, torej subkultur, vrči v bolj ali manj ležernih koncentričnih krogih.

Preprosto druga ob drugi sobivajo izrazne oblike, ki smo jih nekoč razvrščali v razvidno razvojno strujo, vsako novo pojavno obliko pa vrednostno zoperstavili stari, preživeli. Tako lahko greste sedaj en večer v ljubljanski glasbeni klub K4 ter družno z množico najstnikov, odteh v popolne posnetke hipijaških oblačil iz šestdesetih, poslušate Hendrixa, Janis in domačo skupino Oko, ki na odru pomaga soustvarjati spomine. Ali pa greste isti večer v Metelkova mesto in si vbrzgate svoj odmerek hardcora. Kakršenkoli že je tisti odmek.

Tokrat, ta večer, je pač bil na vrsti punk. In to punk prvega vala, iz srede sedemdesetih. Skupina UK Subs, s prekaljenim in še vedno pokončnim starim mačkom **Charliejem Harperjem** na čelu, ki je že pred sedmimi leti srečal Abrahama. Letos bo zasedba, v kateri sta še dva prastara soborca, slavila četrto stoletja potepanja po vseh mogočih koncertnih prizoriščih. Zavidljiv podatek, vsaj, kar se vztrajnosti tiče. Drži pa, da skupino UK Subs, čeprav je začejala ob Sex Pistols, Damned, The Clash, Buzzcocks in podobnih, nikoli nismo uvrščali v prvo ligo punka. Mogoče je tudi zato, ker je bila nekoliko odmaknjena od silovite medijske pozornosti, uspevala ohranjati svojo držo in se posvečati predvsem neutrudnemu igranju po glasbenih klubih. Naša pričakovanja pri UK Subs nikoli niso bila prevelika, vedno, tudi ob številnih obiskih naših krajev, smo z užitkom obiskali njen koncert in poslušali vedno znova zavzete izvedbe njenih spevnih in udarnih pesmi. Tudi tokrat ni bilo drugače. Le še nekaj novih predstavnikov najmlajšega naraščajajočega spoštovalcev punkovskega izročila se je pridružilo stalni družini, ki že leta in desetletja neguje punkovske vrednote, čeprav imajo sedaj te vrednote gotovo drugo vsebino, kot pred četrto stoletje. A to niti ni več pomembno.

Predskupina je bila zagrebška zasedba **Eksodus**, katere člani so sredi in v drugi polovici osemdesetih delovali v skupini temnega novega vala Phantasmagoria. Tokrat se zasedba ni izoginila spominu na zlata leta punka in si je v izteku nastopa privoščila priredbi God Save The Queen Sex Pistolsov ter California Uber Alles Dead Kennedys. Zatem so Charlie Harper in njegovi pokazali, da še vedno zmorejo dovolj moči za privlačen, uro dolg, z dodatkom še nekaj minut daljši nastop, v katerem so, ob odobravanju prisotnih, brez prekinitve drveli skozi stare in nove klasike, od prve male plošče C.I.D. preko kar epske Warhead do vedno najljubše, čeprav tokrat nekoliko prehitvejajoče se Strangelhold. Pol mlajši obiskovalci so prve četrte ure še uspevali držati korak z zasedbo in so pod odrom uprizarjali za drugo polovico sedemdesetih značilno punkovsko rajanje, zatem pa so se upehali in le še ob ključnih izvedbah pokazali nekaj poskokov. V splošnem prijeten nastop, med katerim je ob neki priliki, ko si je kitarist uglaševal struno, Charlie povedal v mikrofonski: "To si lahko privoščimo, saj smo glasbeniki." Seveda, glasba, pesmi so tiste, ki ostajajo zanimive tudi po četrto stoletje.

Milko Poštrak

V ČASOPISU SEM NAŠEL SLIKO NORE KRAVE!

HEHE, PA JE RES NEUMNA! POGLEJ, NA GLAVI STOJI!!

Damijan Sovec